

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науково-методичний медичний інститут
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії
(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» підготовки «Бакалавра», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія»

Розробник: Андрійчук О.Я., завідувач кафедри – професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри **фізичної терапії та ерготерапії**

протокол № 3 від 16.10.2020 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 22-Охорона здоров'я	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>	Спеціальність: 227- фізична терапія, ерготерапія	Рік навчання <u>1</u>
ІНДЗ: <u>є</u>	Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія Освітній ступінь: Бакалавр на базі повної загальної середньої освіти	Семестр <u>1</u>
		Лекцій – 24 год.
		Практичні заняття – 30 год.
		Самостійна робота - <u>30</u> год.
		Консультації <u>6</u> год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання - українська		

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ - Андрійчук Ольга Ярославівна

Науковий ступінь - доктор наук з фізичного виховання та спорту,

Вчене звання - професор

Посада – завідувач кафедри – професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація - електронна адреса – *andrijchuk.olga@vnu.edu.ua*

Дні занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ ім. Лесі Українки:

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є базовою дисципліною для студентів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «бакалавр» для здобуття кваліфікації бакалавра з фізичної терапії, ерготерапії, викладається студентам 1-го курсу спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія».

Сучасна концепція фізичної терапії та ерготерапії базується на фундаментальних поняттях і медико-біологічному обґрунтуванні механізмів впливу різноманітних факторів на життєдіяльність організму, на системи забезпечення гомеостазу та їх пристосування до нових умов існування, чи морфо-функціональних змін організму після травм і перенесених хвороб.

«Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» включає ознайомлення студентів з державними, соціально-економічними, психологічними, професійними, педагогічними та іншими заходами, які спрямовані на запобігання ускладненням захворювань, що призводять до тимчасової і стійкої втрати працездатності, та повернення хворих чи осіб з інвалідністю до суспільно-корисної праці. Ефективність вищеперерахованих заходів значною мірою визначається узгодженістю усіх ланок реабілітаційного процесу, а також командною роботою мультидисциплінарної команди.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)» є сформувати у студентів систему знань та цілісного уявлення щодо теоретичних засад та основ практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії в системі охорони здоров'я; розуміння значення своєчасного застосування засобів фізичної терапії для попередження ускладнень та підвищенню ефективності у комплексному відновленні після травм чи захворювань.

Опанування дисципліни дасть змогу фахівцеві в подальшому розробляти індивідуальну реабілітаційну програму, організувати процес фізичної терапії та ерготерапії й об'єктивізувати її ефективність.

Основою формування знань, умінь і навичок у навчальній дисципліні «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота.

2. Пререквізити (*попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни*): основи медичних знань та медична термінологія, нормальна анатомія людини (за професійним спрямуванням), професійна етика, деонтологія та психологія спілкування.

Постреквізити (*дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни*): клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної системи, клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату, клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях, виробничі/клінічні практики.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни:

Мета курсу – ознайомити студентів з галуззю їхньої майбутньої професійної діяльності та закласти фундамент для засвоєння матеріалу інших навчальних дисциплін з обраної спеціальності, сформуванню системи знань та уявлень про організацію роботи фізичного терапевта та ерготерапевта.

Основними завданнями дисципліни «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є:

- сформуванню загальних та фахових компетентностей в розрізі предмету;
- розглянути історичні аспекти становлення та розвитку фізичної терапії, фізичної реабілітації та ерготерапії у світі та в Україні;
- розглянути програмно-нормативні та організаційні засади «фізичної реабілітації»;
- сформуванню у студентів цілісне уявлення про державні, соціально-економічні, психологічні, професійні, педагогічні заходи, що спрямовані на запобігання ускладненням захворювань;
- вивчити засоби фізичної терапії, спрямовані на повернення хворих чи осіб з інвалідністю до суспільно корисної праці;
- виробити базові навички розробки індивідуальної реабілітаційної програми;
- навчити особливостям організації процесу фізичної терапії та ерготерапії;
- забезпечити уміння об'єктивізації ефективності процесу фізичної терапії та ерготерапії у майбутній практичній діяльності.

4. Результати навчання (Компетентності).

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 04. Здатність працювати в команді. ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.

ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною

здоров'я. ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії. ФК 05. Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини. ФК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії. ФК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії. ФК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта. ФК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов. ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя. ФК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади. ПРН 2. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами). ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень. ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії. ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики. ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності. ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності. ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування. ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді. ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (семін)	Сам. роб.	Конс.	
Змістовий модуль 1. Основи фізичної терапії, ерготерапії						
Тема 1. Вступ. Історичні аспекти розвитку становлення фізичної терапії та ерготерапії	8	2	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 2. Види, завдання та мета реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії	4	2	2			ДС, ДБ, Т/ 2
Тема 3. Принципи реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії. Загальні положення щодо побудови програми реабілітації. SMART-цілі.	4	2	2			ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 4. Періоди та етапи фізичної терапії та ерготерапії	4	2	2			ДС, ДБ, Т/ 2
Тема 5 Стаціонарний та поліклінічний етапи реабілітації.	6	2	2		2	ДС, ДБ, Т/ 2
Тема 6 Санаторно-курортний етап реабілітації	8	2	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 7. Соціальна та професійна реабілітація Довго- та короткострокові цілі при плануванні реабілітаційних втручань при різних	8	2	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2

патологіях.						
Разом за модулем 1	42	14	14	12	2	14
Змістовий модуль 2.						
Основні принципи застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії						
Тема 8. Основні засоби фізичної ерготерапії та ерготерапії	7	1	2	2	2	ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 9. Фізичні вправи в системі фізичної терапії, ерготерапії	7	1	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 10. Основні форми проведення спеціально-організованої рухової активності	7	1	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 11. Лікувальний масаж в системі фізичної терапії, ерготерапії	3	1	2			ДС, ДБ, Т/ 2
Тема 12. Фізіотерапія та механотерапія в системі фізичної терапії, ерготерапії	8	2	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 13. Основи працетерапії та ерготерапії	8	2	2	4		ДС, ДБ, Т,Р/ 2
Тема 14. Оцінка ефективності реабілітації. Особливості партнерства та роботи в мультидисциплінарній команді	8	2	4		2	ДС, ДБ, Т/ 2
Разом за модулем 2	48	10	16	18	4	14
Види підсумкових робіт:						Бал
Модульна контрольна робота № 1						30
Модульна контрольна робота № 2						30
ІНДЗ						12
Всього годин	90	24	30	30	6	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переміщення пацієнта: загальні положення, принципи, застереження, класифікація переміщень
2. Допоміжні засоби пересування: класифікація, характеристика
3. Моделі пересування та методи підстаховування: застосування милиць, палиць, ходунців.
4. Позиції страхування при ходьбі, підбір інвалідного візка, пересування у візку
5. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних
6. Пет-терапія: організація, особливості застосування
7. SMART-та інші технології фізичної терапії
8. Авторські методики фізичної терапії та ерготерапії
9. Альтернативні (додаткові, нетрадиційні) методи реабілітації.
10. Дренажні положення, особливості застосування.
11. Нормативно-правове забезпечення системи реабілітації в Україні.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна оцінка за курс складається як сума оцінок за кожен з двох модулів: поточне тестування (практичні заняття, самостійна робота); контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS.

За участь у лекційному занятті студент бали не отримує.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу змістовного модуля «Основи фізичної терапії, ерготерапії», виконання завдань на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 7. Модуль II передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу змістовного модуля «Основні принципи застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії», виконання завдань безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 7. Кожна з тем I і II змістового модуля оцінюється в балах (максимально 2 бали). 2 бали – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 1,5 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв’язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 1 бал – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 0,5 балів – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок. 0 – студент, не приймає участь в обговоренні питань на занятті.

ІНДЗ оцінюється максимальною кількістю балів - 12.

12 балів отримує студент, який розкрив тему роботи, яка має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита використовувач основну і додаткову літературу. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час

презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. Матеріал подано логічно і своєчасно. 10 балів отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Матеріал поданий не своєчасно. 8 балів виставляється студенту, який тему роботи розкрив фрагментарно, не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 6 балів отримує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. 4 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 – студент роботу не підготував.

У кінці вивчення навчального матеріалу викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як суму оцінок за всі види роботи. Таким чином, максимальний бал за роботу протягом семестру може становити 40.

Модульний контроль передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульних контрольних робіт. Оцінка з виставляється за виконання студентом 2 контрольних робіт (по кожному із змістових модулів), які передбачають перевірку теоретичних знань. Контрольні роботи оцінюються за 30-бальною шкалою.

Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту: оцінка **“відмінно”** відповідає 27-30 балам, ставиться за відмінне написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка **“добре”** відповідає 22-26 балам, ставиться за хороше написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка **“задовільно”** відповідає 18-21 балам, ставиться за задовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка **“незадовільно”** відповідає 1-17 балам, ставиться за незадовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи.

У разі недотриманням студентом засад академічної доброчинності - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись (!). Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної

(наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівництвом Університету.

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_Viznannya_rezultativ_VNU_im_L.U._2_red.pdf

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного матеріалу та практичних вмінь і навичок за семестр.

У випадку якщо підсумкова оцінка (бали) з дисципліни з сумою підсумкових модульних оцінок та становить не менше 75 балів, то, за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У випадках, коли підсумкова оцінка нижче 75 балів, або за бажання студента підвищити рейтинг, він складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за іспит становить 60 балів.

Повторне складання екзамену, допускається не більше двох разів один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється директором ННМІ.

Перелік питань до іспиту

1. Історія становлення реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії у світі та в Україні
2. Зміст термінів «фізична терапія», «ерготерапія» «реабілітація», «реабілітація осіб з інвалідністю», «реабілітаційні послуги», «реабілітаційні заходи», «медична реабілітація», «фізична реабілітація», «психологічна реабілітація».
3. Види реабілітації, їх характеристика.
4. Методи медичної реабілітації, методи відновної терапії, їх характеристика.
5. Головні завдання реабілітації, фізичної терапії.
6. Мета реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії
7. Завдання реабілітації в педіатричній практиці.
8. Реабілітаційні установи.
9. Посадові обов'язки фізичного терапевта, ерготерапевта.
10. Характеристика та особливості основних принципів реабілітації
11. Основні засади біологічних, соціально-економічних, психологічних,

- морально-етичних, науково-медичних основ фізичної терапії та ерготерапії.
12. Індивідуальна реабілітаційна програма.
 13. Етапи формування реабілітаційної програми.
 14. Види реабілітаційних програм та умови проведення.
 15. Класифікація періодів медичної реабілітації згідно з рекомендаціями ВООЗ.
 16. Етапність реабілітації. Характеристика кожного періоду.
 17. Характеристика періодів застосування засобів фізичної терапії в терапевтичній практиці, в травматології, в ургентній хірургії, в плановій хірургії.
 18. Характеристика рухових режимів у лікарняному періоді реабілітації
 19. Протипоказання до направлення хворих на реабілітаційне стаціонарне лікування.
 20. Характеристика рухових режимів у післялікарняному періоді реабілітації.
 21. Основні реабілітаційно-оздоровчі заклади. Поняття «санаторій», «курорт». Основні профілі санаторіїв. Класифікація курортів.
 22. Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування та реабілітації.
 23. Сучасне тлумачення термінів «абілітація», «соціальна реабілітація», «соціальна допомога», «професійна реабілітація», «трудова реабілітація», «професійна адаптація», «робоче місце особи з інвалідністю», «спеціальнеробоче місце особи з інвалідністю».
 24. Характеристика професійної адаптації, реадаптації, перекваліфікації.
 25. Класифікація та характеристика основних засобів фізичної реабілітації
 26. Різновиди фізичних вправ. Класифікація гімнастичних вправ за анатомічною ознакою, характером м'язового скорочення, характером вправ, тощо.
 27. Особливості дихальних вправ: динамічних, статичних, дренажних.
 28. Спортивно-прикладні вправи в системі фізичної реабілітації.
 29. Ігри: малорухливі, рухливі, спортивні, ті, що проводяться на місці.
 30. Особливості проведення індивідуальних, малогрупових, групових та самостійних занять лікувальною гімнастикою.
 31. Характеристика позитивної реакції на фізичне навантаження, основні ознаки невідповідності фізичного навантаження, поняття про толерантність та поріг толерантності до фізичного навантаження.
 32. Сутність лікувального масажу, характеристика основних прийомів масажу.
 33. Характеристика систем масажу, форм масажу, методів масажу.
 34. Вплив масажу на системи організму: на ЦНС, шкіру, м'язову систему, зв'язково-суглобовий апарат, кровоносну і лімфатичну систему, на дихальну систему та обмін речовин.
 35. Основні напрямки масажних рухів, умови проведення масажу.
 36. Основні показання та протипоказання до лікувального масажу.
 37. Основи фізіотерапії. Класифікація фізичних чинників лікування та реабілітації.
 38. Принципи фізіотерапії. Загальні та специфічні протипоказання до фізіотерапевтичних процедур.
 39. Механотерапія в системі фізичної реабілітації: особливості механотерапії, мета.

40. Типи апаратів для проведення механотерапії.
41. Спеціальні покази та протипоказання до механотерапії.
42. Покази та протипоказання до механотерапії загальної дії.
43. Правила поєднання засобів фізичної реабілітації.
44. Оцінка ефективності реабілітації.
45. Характеристика основних видів контролю: експрес-контроль, поточний контроль, етапний контроль.
46. Види відновлення працездатності.
47. Етичний кодекс фахівця з фізичної терапії та ерготерапії.
48. Права пацієнта. Конфіденційність, її збереження та порушення. Збереження лікарської таємниці.
49. Правила спілкування з пацієнтом. Особистісна реакція на патологічний стан.
50. Вербальне спілкування. Невербальне спілкування. Фактори, що перешкоджають спілкуванню.
51. Принцип колегіальності у медичному колективі.

VI. Шкала оцінювання знань студентів з дисципліни

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бісмак О.В. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. / О.В. Бісмак, Н.Г. Мельнік. – Х.: Вид-во Бровін О.В., 2010 – 120 с.
2. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації: навч. посіб. / А. С. Вовканич. - Л.: ЛДУФК, 2013. - 186 с.
3. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев та ін.. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 464 с.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – 3-тє вид. – К.: Олімп. л-ра, 2009. – 448 с.
5. Наказ МОН України від 19.12.2018р. №1419 Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 “Фізична терапія, ерготерапія” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
6. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник для фахівців з фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко, Г. В. Кутакова ; за ред. Л.О. Вакуленко. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.

7. Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації : навч. посіб. / Д. С. Воропаєв, О. О. Єжова. – Суми, 2019. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/75098>

8. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.

9. Примачок Л. Л. Історія медицини та реабілітації: навч. посіб./ Л. Л.Примачок. – Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2015. – 104 с.

10. Сисоєнко І. Важливість мультидисциплінарних команд у реабілітаційному процесі / І. Сисоєнко // Всеукраїнська асоціація фізичної медицини, реабілітації і курортології : сайт. – Режим доступу: <https://vafk.org.ua/vazhlyvist-multydyscyplinarnyh-komand-u-reabilitacijnomu-proczesi/>

11. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина : Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М.Сокрута. - Краматорськ: Каштан, 2019. – 480 с.

Додаткова:

1. Авраменко О. М. Механотерапія у відновному лікуванні хворих на остеохондроз поперекового-крижового відділу хребта [Електронний ресурс] / О. М. Авраменко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2013. – № 5. – С. 16–18. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snsv_2013_5_4

2. Андрійчук О. Підготовка фізичних терапевтів до практичної діяльності // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. 2019. - Випуск 4. - С. 10-14.

3. Базові положення побудови профілактично-оздоровчих програм для працівників атомних електростанцій / М. В. [Дубчак та ін.] // Спортивна медицина і фізична реабілітація. – 2019. – № 1. – С. 81–85.

4. Бачинська Н. В. Актуальні питання та перспективні напрямки реабілітації осіб з бойовими пораненнями [Електронний ресурс] / Н. В. Бачинська, Ю. О. Забіяко // Молодий вчений. – 2018. – № 3(1). – С. 56–59. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_3\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_3(1)_15)

5. Бриндіков Ю. Мультидисциплінарний підхід у реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій [Електронний ресурс] / Ю. Бриндіков // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки / [голов. ред. О. В. Діденко]. – Хмельницький, 2017. – С. 44–56. – Режим доступу: https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/sbirnik_3_2017_pdn.pdf

6. Бутов Р. Особливості організації реабілітаційного процесу в санаторно-курортних умовах [Електронний ресурс] / Р. Бутов, Д. Совтисік, М. Кузан // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 15. – С. 21–24. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnui_fv_2019_15_6

7. Верхратський С. А. Історія Медицини / С. А. Верхратський. – 3-е вид., К.: Вища школа. Головне в-во, 1983. – 384 С.

8. Воропаєв Д. С. Періоди використання засобів фізичної реабілітації та рухові режими [Електронний ресурс] // Основи фізичної реабілітації (загальна

характеристика засобів фізичної реабілітації : навч. посіб. / Д. С. Воропаєв, О. О. Єжова. – Суми, 2019. – С. 11–15. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/75098>

9. Герцик А. Створення програм фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] / А. Герцик // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2016. – № 6. – С. 37–45. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snsv_2016_6_8

10. Зданюк В. В. Новітні реабілітаційні технології в сучасній практиці [Електронний ресурс] / В. В. Зданюк, Д. Д. Совтисік // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський, 2016. – Вип. 9. – С. 186–192. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnuifv_2016_9_23

11. Кальонова І. В. Ерготерапія в гериатричній реабілітації [Електронний ресурс] / І. В. Кальонова, Н. В. Богдановська // Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт. – Запоріжжя, 2017. – № 1. – С. 123–130. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_FViS_2017_1_19

12. Кащенко Л. Ю. Фізична реабілітація при вагітності [Електронний ресурс] / Л. Ю. Кащенко // Молодь: освіта, наука : тези доп. XI Всеукр. наук. конф. : у 3-х ч. – Київ, 2014. – Ч. 3. – С. 52–53. – Режим доступу: <https://bit.ly/3vaZemD>

13. Клапчук В. В. Фізична реабілітація як наукова спеціальність і фах у практиці охорони здоров'я / В. В. Клапчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2013. – № 1. – С. 51–54.

14. Клапчук В. Превентивна фізична реабілітація і кількісна оцінка рівня соматичного здоров'я: погляд на проблему / В. Клапчук // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2008. – № 3/4. – С. 195–198.

15. Коваль О. Г. Вплив рухової активності на рівень здоров'я і тривалість життя людини [Електронний ресурс] / О. Г. Коваль // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський, 2015. – Вип. 8. – С. 188–193. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnuifv_2015_8_30

16. Кукса Н. В. Працетерапія як засіб відновлення функцій рук у дітей із церебральним паралічем [Електронний ресурс] / Н. В. Кукса // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський, 2013. – Вип. 23(3). – С. 148–158. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2013_23\(3\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2013_23(3)_19)

17. Лемко І. С. Особливості та перспективи санаторного етапу медичної реабілітації [Електронний ресурс] / І. С. Лемко // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2017. – № 3. – С. 107. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2017_3_39

18. Мазепа М. А. Ерготерапія – нова спеціальність в Україні [Електронний ресурс] : лекція № 1 з навч. дисципліни "Ерготерапія" / М. А. Мазепа. – Львів, 2019. – 11 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/25968>

19. Мазепа М. Сучасна парадигма ерготерапії [Електронний ресурс] /

М. Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2017. – Вип. 25/26. – С. 174–180. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7814>

20. Мазур В. А. Особливості впливу та оздоровчий ефект засобів фізичної активності на організм людини [Електронний ресурс] / В. А. Мазур, О. М. Вергуш, В. В. Ліщук // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 11. – С. 216–224. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnui_fv_2018_11_32

21. Мангушева О. О. Заняттєва активність та її компоненти: визначення ключових термінів ерготерапії як окремої науково обґрунтованої професії / О. О. Мангушева // Спортивна медицина і фізична реабілітація. – 2018. – № 2. – С. 54–61.

22. Мороз О. М. Основи складання індивідуальної програми реабілітації [Електронний ресурс] / О. М. Мороз // Український вісник медико-соціальної експертизи. – 2013. – № 1. – С. 18–32. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujmse_2013_1_6

23. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.

24. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації: навч. посібник / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К.: Медицина, 2006. – 248 с.

25. Постанова КМ України № 266 від 29.04.2015 р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». - Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п/print1443704984059214>

26. Потапова Л. В. Ерготерапія як новий підхід до фізичної реабілітації [Електронний ресурс] / Л. В. Потапова, А. В. Козачок, О. В. Потапова // Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт. – Запоріжжя, 2017. – № 1. – С. 154–160. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_FViS_2017_1_23

27. Самохін М. К. Трудотерапія як засіб соціальної реабілітації людини [Електронний ресурс] / М. К. Самохін // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2017. – Вип. 54. – С. 221–227. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2017_54_31

28. Цюпак Т.Є. Андрійчук О. Я. Терапевтичні вправи для розвитку та відновлення витривалості, сили, гнучкості (амплітуди): Методичні рекомендації / Т. Є. Цюпак, О. Я. Андрійчук. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2020. – 43 с.

29. Цюпак Т.Є., Андрійчук О. Я., Грейда Н. Б. Загальнозміцнюючі вправи у фізичній терапії : Методичні рекомендації / Т. Є. Цюпак, О. Я. Андрійчук, Н. Б. Грейда. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2020. – 60 с

30. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та ін. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.

31. Швесткова О. Фізична терапія: підручник / Швесткова Ольга, Сладкова Петра та ін. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

32. Юшковська О. Г. Про можливості застосування стратегії фізичної та реабілітаційної медицини у спортивній медицині / О. Г. Юшковська // Спортивна медицина і фізична реабілітація. – 2019. – № 2 . – С. 13–17.

Більше корисної літератури можна знайти в [репозитарії](http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799) (посилання: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>)